

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ”

гр.Димитровград 6400; ул.”З.Зограф” № 27; тел.(0391) 6-28-68/6-21-00;

E-mail: sou_lk @ abv.bg ; http: // lubenkaravelov.eu

ПЛАН ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

1.Координационен съвет отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза в училище.

Състав на Координационния съвет /КС/:

Председател:Петя Хаджийска – пом. директор

Членове:Севдалина Маринова – педагогически съветник

Тинка Пейчева – ст.учител

Дилян Стоянов - учител

Нели Бонева - учител

Живко Желязков - представител на родителската общност

2. Дейности на ниво училище:

2.1. Представяне, обсъждане и приемане на плана за противодействие на училищния тормоз с учениците в училище и на педагогически съвет.

Срок: 15.09.2018 г.

Отг: Валентин Христов

2.2. Създаване на необходимата организация за проучване по проблема, чрез попълване на въпросник за тормоза в училище от учениците в училището. Анкетата се провежда от класните ръководители до 30. 10. 2018 г.

Отг: класни ръководители, КС

2.3.1. Изготвяне на количествен и качествен анализ на данните от въпросника от координационния съвет.

Срок: 10 ноември2018г.

Отг:КС, класните ръководители

2.3.2. Запознаване на педагогическата колегия с обобщената информация от въпросника, организирани в работни групи по образователни степени

Срок: 20 ноември 2018 г.
Отг: С. Маринова

2.3. Координационният съвет обсъжда и при необходимост допълва приетите процедури за действие в случай на тормоз в училище.

Процедурите включват:

- Разписани отговорности за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие.
Регистър в училището за регистриране на случаи на тормоз между учениците. Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от лицето, който я е наблюдавал с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните данни: „дата”, „кратко описание на всяка ситуация”, „участници”, „клас”, „предприети мерки”.
- **Забележка:** При сигнал за тормоз от родител или ученик член на координационния съвет изслушва лицето и регистрира случая.
- Координационният съвет сформира екип за работа, които набелязва мерки за работа с учениците, които са обект на тормоз или са упражнили насилие. В екипа задължително се включват класен ръководител, педагогически съветник и още един представител на координационния съвет.
- Координационният съвет провежда сбирки, на които проследява развитието на всеки един регистриран случай на тормоз, изслушва сформирания екип за работа с потърпевшия и провинен ученик и обсъжда по нататъшни действия, до окончателното прекратяване на случая.
- В случаите, при които след проведена работа от екипа поведението на ученика продължава да се отличава с изразени агресивни прояви и със склонност към насилие координационният съвет излиза с предложение към директора да бъде потърсено съдействие от страна на Дирекция Социално подпомагане - отдел „Закрила на детето”, Общинската комисия за БППМН, РУ на МВР и други оторизирани органи имащи отношение към проблема.
- Координационният съвет набелязва мерки за информационно осигуряване на родителите по проблемите за тормоза в училище на родителска среща и набелязва съвместни дейности с тях

Срок: постоянен
Отг:КС

2.4. При необходимост координационният съвет прави предложения за промени в Правилника на дейността на училището, както предложения за промяна на системата на дежурство в училище.

Срок: постоянен
Отг:КС

2.6. Училищното ръководство организира работни срещи, тренинги и др. за преподавателския състав с цел, справяне в критични и ситуации на тормоз в училище

Срок: постоянен
Отг:В. Христов

2.7. Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти. Провеждат се периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от ДПС при РПУ – Димитровград, МКБППМН и др.

Срок: постоянен
Отг: КС

3. Дейности на ниво клас

3.1. Чрез използване на различни форми – разговор, дискусия, решаване на реални казуси класните ръководители в час на класа запознават учениците с понятията агресия, насилие, тормоз и с различните им форми на проявление.

Срок: октомври, ноември 2018 г.
Отг: класни ръководители, С. Маринова

3.2. Класните ръководители със съдействието на член на координационния съвет запознават учениците с изработените процедури за действие при случай на тормоз в училище.

Срок: ноември 2018 г.
Отг: класни ръководители, С. Маринова

3.3. Класните ръководители със съдействието на член на координационния съвет информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури. Съдействат за включването им в дейностите на ниво клас и училище.

Срок: ноември 2018 г.
Отг: класни ръководители, С. Маринова

3.4. Класните ръководители от начален курс изработват съвместно с учениците правила на поведение в класната стая и ги разписват на видимо място в класната стая.

Срок: ноември 2018 г.
Отг: класни ръководители

3.5. Сформира се работен екип от ученици от горен курс, който със съдействието на координационния съвет изработва презентация за агресията.

Тази презентация работният екип представя на класовете от среден и горен курс във по предварително определен график.

Срок: втори учебен срок.
Отг: С. Маринова

Действия при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците в СОУ „Любен Каравелов” Димитровград

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител и служител в училището е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

- В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.

- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз:

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или педагогическия съветник.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз:

Работата с деца, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило;

- Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;

- Класният ръководител наблюдава детето в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите:

-Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;

-Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете.

Пета стъпка : Запознатият със случая учител или служител описва случая на тормоз на който е станал свидетел / по възможност още същия ден/ в регистър, който се съхранява при председателя на КС или педагогическия съветник .

Шеста стъпка: Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата“, „кратко описание на всяка ситуация“, „участници“, „клас“, „класни ръководители“ „предприети мерки“, „подпис“.

Забележка: При сигнал за тормоз от родител или ученик член на координационния съвет изслушва лицето и регистрира случая.

Седма стъпка: Членовете на КС в училището и класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с учениците, родителя/ите/ на ученика/ците/, с учители и с педагогическия съветник. КС при училището разглежда случаите на свое заседание и предприема действия за разясняване на ситуацията, провежда среща със засегнатите страни и набелязва конкретни действия за работа.

Осма стъпка: В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие Координационният съвет предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето“ по местоживееене и отдела за „Закрила на детето“, на местните комисии за БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.